

Vlaams
Parlement

vergadering **C206**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Onderwijs

van 23 april 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over salarisschalen in het onderwijs – 1405 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over praktijkassistenten aan universiteiten – 1420 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de verloning van contractueel personeel aan de UGent en de taak van de regeringscommissarissen – 1758 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseeel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de aanvullende pensioenen voor contractuele personeelsleden aan de Universiteit Gent – 1794 (2014-2015)	6
VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseeel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de resultaten van het OESO-onderzoek over gendergelijkheid – 1442 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het wegwerken van genderstereotypering binnen opleidingen – 1470 (2014-2015)	14
VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de uitdagingen waar het onderwijs in Limburg voor staat – 1448 (2014-2015)	21

VRAAG OM UITLEG van Jos De Meyer aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over salarisschalen in het onderwijs – 1405 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Voorzitter, minister, dames en heren, in 2010 werden voor de uitbetaling van de lonen in het Vlaamse onderwijs niet minder dan 191 salarisschalen gebruikt. In het meest recente jaarverslag van het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) over 2013 lezen we dat op dit ogenblik nog steeds 182 salarisschalen worden gehanteerd. Welke salarisschaal gehanteerd wordt voor welk personeelslid, hangt af van het bekwaamheidsbewijs en het ambt, waarbij soms een onderscheid wordt gemaakt tussen onderwijsvormen, onderwijsniveaus en het soort vak.

Op 26 januari 2012 werd mijn interpellatie over de salarisschalen besproken in de commissie Onderwijs. Op 2 januari 2013 heb ik bij de invoering van nieuwe salarisschalen ook een schriftelijke vraag gesteld.

De meerderheid van de salarisschalen in het onderwijs is van toepassing op een zeer beperkt aantal personeelsleden. 54 salarisschalen worden toegekend aan niet meer dan 5 personeelsleden, 10 salarisschalen gelden voor 6 tot 10 personeelsleden, 26 schalen gelden voor 11 tot 50 personeelsleden, en 17 salarisschalen zijn van toepassing voor 51 tot 100 personeelsleden.

Omdat 12 salarisschalen volstaan om niet minder dan 81 procent van alle personeelsleden uit het onderwijs te kunnen bezoldigen, kan men zich afvragen of dat zeer grote aantal weddeschalen noodzakelijk is voor de correcte gang van zaken. Is het niet zinvol om in samenspraak met de sociale partners te werken aan een transparant en eenvoudiger systeem, rekening houdend met het decreet Rechtspositie? Ook AgODi pleit voor een vereenvoudiging van de salarisschalen.

Is het zinvol om 182 weddeschalen te behouden in het Vlaamse onderwijs? Wenst u in de loop van deze legislatuur een initiatief te nemen om dat aantal te verminderen om te komen tot een eenvoudig, transparant en logisch systeem van salarisschalen? Op welke manier zullen de sociale partners desgevallend betrokken worden bij dat initiatief? In welke timing voorziet u hiervoor?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Minister, de vraag van de heer De Meyer is aan de orde. Online kunnen er 999 loonschalen worden aangeklikt. De module die online te vinden is, is voor toekomstige leerkrachten belangrijk om te kunnen berekenen wat ze zullen verdienen. Die vraag leeft bij heel wat toekomstige leerkrachten. Als u zou meegaan in de vraag om loonschalen te schrappen of samen te voegen, dan zal dat een budgettaire impact hebben. Hoe ziet u concreet de samenvoeging van loonschalen en hoe zult u rekening houden met de budgettaire impact?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Dames en heren, het is interessant dat u de vraag stelt omdat ik zo iets bijleer over het aantal salarisschalen. Het grote aantal salarisschalen in het onderwijs is een historisch gegeven. Het onderwijs kende en kent nog veel verschillende ambten die alvast bij de introductie van het ambt een aparte salarisschaal hadden. In de loop van de geschiedenis is hier door

wijzigingen aan het personeelsstatuut, al vaak een gelijktrekking op toegepast. Denk bijvoorbeeld maar aan de gelijke verloning voor kleuteronderwijzers en onderwijzers. Waar de salarisschaal op zich voor beiden nu gelijkloopt, heeft de aparte nummering toch nog belang in het kader van de pensioenrechten. Dat maakt het toch weer niet voor 100 procent transparant.

Het is bovendien ook zo dat waar er een gelijktrekking gebeurt, dit meestal betekent dat de beste voorwaarden behouden blijven. Dergelijke operaties betekenen dan ook een meerkost voor de begroting, wat in de huidige financiële situatie niet makkelijk is.

Een aantal van die salarisschalen zijn bovendien tot stand gekomen als overgangsmaatregel om de verworven rechten van het personeel maximaal te kunnen garanderen. De introductie van dergelijke uitdovende salarisschalen verliep gewoontegetrouw altijd in nauw overleg of op vraag van de sociale partners.

Het aantal nog actuele salarisschalen daalt jaar na jaar. Dat heeft te maken met het feit dat de begunstigden van deze uitdovende salarisschalen het onderwijs verlaten. Op dit ogenblik worden nog 173 salarisschalen gehanteerd.

De twaalf meest voorkomende salarisschalen zijn goed voor meer dan 81 procent van de personeelsleden. Dat kan al enige geruststelling bieden. De resterende salarisschalen worden toegekend aan kleinere groepen personeelsleden. De salarisschalen die slechts weinig voorkomen, zullen uitdoven met het vertrek van de meestal al wat oudere personeelsleden die ervan genieten. De hoeveelheid nog gangbare salarisschalen wordt hierdoor automatisch verminderd.

Mijnheer De Meyer, ik ben niet van plan om in te grijpen in de verworven rechten van die personeelsleden, zeker niet als het over de salarisschalen gaat die zijn toegekend aan een beperkt aantal personeelsleden. Als die dan worden vervangen door de dichtstbijzijnde hogere salarisschaal zal dat onmiddellijk een vrij zwaar budgettaire effect hebben in positieve zin. Ik wil mijn administratie met veel plezier vragen om dat te onderzoeken, maar als ik de traditie bekijk, zie je altijd dat dat een waardering is naar boven. Als je dan ziet hoeveel er zullen uitdoven, lijkt het mij beter om het nu zo te laten, goed te monitoren en te bekijken of we voor een stukje kunnen rationaliseren. Zoals ik al zei: kleuteronderwijzers en onderwijzers hebben dezelfde salarisschaal, maar omdat er een verschil is in pensioenrechten, moet je die twee nummers behouden.

De salarisschalen van het personeel in het onderwijs zijn gelinkt aan het ambt en het bekwaamheidsbewijs dat een personeelslid uitoefent. Het systeem van de bekwaamheidsbewijzen en de corresponderende salarisschalen is het voorwerp van sociaal overleg. De ambten en de daarbij corresponderende bekwaamheidsbewijzen en salarisschalen worden niet willekeurig toegekend en kunnen door eenieder transparant – dat is misschien een iets te transparant woord – of alleszins online worden geraadpleegd via de website: www.ond.vlaanderen.be. Als je de gelinkte hoogte van het salaris wilt kennen, kun je doorklikken naar een speciaal overzicht op onze website.

Mijnheer De Meyer, ik kan geen grote initiatieven nemen. Ik heb geprobeerd u de context te schetsen. Er is een gebrek aan grote budgettaire mogelijkheden. Het is het een of het ander, als je vermindert. Ofwel raak je aan verworven rechten, wat ik niet wil, ofwel waardeer je op naar een hogere schaal, wat op dit moment ook heel moeilijk is.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Dat antwoord is in historische context juist. Maar 173 salarisschalen blijft uitermate

veel. 12 daarvan zijn courant. Ik vraag zeker en vast niet om in te grijpen in de verworven rechten, maar men zou wel kunnen kijken om in de toekomst niet meer te laten instappen in die uitzonderlijke salarisschalen.

Er zijn vandaag uitermate veel anomalieën. Ik zal ze hier niet allemaal aanhalen. Ik zal er eens een schriftelijke vraag over stellen. Ik wil één voorbeeld geven. Iemand die technische vakken en praktijk geeft in het technisch secundair onderwijs (tso) en hetzelfde vak in het beroepssecundair onderwijs (bso), wordt meer betaald om dat vak te geven in het tso en dus minder om dat vak te geven in het bso. Dat kan ik eerlijk gezegd bijzonder moeilijk verdedigen. Als we beroepsgericht onderwijs willen opwaarderen en die mensen worden minder betaald om dat vak in het bso te geven – hoewel die opdracht zeker niet eenvoudiger is, integendeel – dan is dit toch een punt waarover we moeten nadenken om het niet op lange, maar wel op korte termijn aanpakken.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat u duidelijkheid creëert over wat ik u had gevraagd. Gaan we, als we zouden samenvoegen, inderdaad naar de hogere schaal en zullen we daarvoor budgettaire middelen zoeken? Ik denk dat u daarop duidelijk hebt geantwoord.

Nu, wat de heer De Meyer aansnijdt, is natuurlijk een ander stuk van het verhaal. Loonschalen, weddeschalen hangen vast met allerlei zaken, ook met opdracht-breuken. Dezelfde vraag stelt zich voor leerkrachten die pv-vakken (praktijkvakken) geven in het beroepsonderwijs. Zij staan nog altijd in een breuk 29ste. De tijd dat die leerkrachten enkel voor zeven leerlingen een praktijkvak gaven, naar huis gingen en niets meer moesten doen, ligt natuurlijk al lang achter ons. In dat kader kan ik de heer De Meyer steunen. Als we het tso en het bso willen opwaarderen, moeten we ook kijken naar de leerkrachten die daar aan de slag zijn.

Ik wil nog iets anders meegeven. Ik weet niet echt of dit het juiste moment is om daarop verder te gaan. Dat informatie online wordt geplaatst, is een goede zaak. Beginnende leerkrachten stellen echter vast dat er een tabel tijdelijk is en een tabel vast. Als je kijkt naar de afdrachten, zie je dat je als tijdelijk personeelslid 13,07 procent betaalt en als vast, statutair, personeelslid 7,5 procent Fonds voor Overlevingspensioenen (FOP) en 3,55 procent Verzekering Geneeskundige Zorgen (VGZ). Samengeteld is dat dus 11,05 procent. Ook daar is er dus nog een onderscheid tussen een tijdelijk en een vast personeelslid. Als je een statutaire betrekking hebt, krijg je er dus 2,02 procent gratis bovenop en ook nog een loonsverhoging die automatisch wordt doorgevoerd. Ik denk dat dat ook kan worden meegenomen in het loopbaandebat.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, jullie hebben zeer interessante aanvullingen gedaan, zowel de heer De Meyer als de heer Daniëls. Toen de heer De Meyer sprak over de verloning in het beroepsonderwijs, zei ik net tegen de voorzitter dat je ook de uren en de noemers moet bekijken. Het is hier al een paar keren aan bod gekomen: de 29 uren bestaan nog. Ik zal de discussie hier niet herhalen, maar er zijn ook de opdrachtnoemers derde graad secundair en tweede graad secundair. Er kan daarrond een hele boom worden opgezet.

Ik heb met sociale organisaties afgesproken om die discussie te starten, maar wel buiten een besparingscontext. We moeten het inpassen in het loopbaandebat. Het lijkt mij het verstandigste om te bekijken hoe die loopbaan eruitziet. Zo komen we, mijnheer De Meyer en mijnheer Daniëls, automatisch terecht in de hervorming of de reorganisatie van het secundair onderwijs. Er

staan hierover vandaag nog zeer interessante vragen op de agenda. Als we bekijken hoe we ons secundair onderwijs willen veranderen en het bso en tso willen versterken, kunnen we tegelijkertijd het loopbaandebat aanvatten en het debat rond de organisaties van scholen. Ze zitten er namelijk op te wachten hoe ze zich in de toekomst volgens Vlaanderen het best kunnen organiseren.

Mijnheer De Meyer, ik ben zeker bereid om die loonschalen mee te nemen in het overleg rond de loopbaan, maar dan ook mee met het overleg rond de opdrachtvoemers en de globale opdracht. Ik verwijs naar de plenaire vergadering van gisteren, waarbij er vragen waren rond flexibele loopbanen. Dat lijken mij ingrediënten die daarin thuishoren.

Mijnheer De Meyer, u zei dat ik een aantal van die schalen moet uitdoven. Er zijn twaalf schalen voor 81 procent. Nu zijn er een aantal aan het uitdoven omdat ze werden toegekend aan groepen die met pensioen gaan en nu niet meer worden toegekend. Er zullen dus loonschalen verdwijnen. Ik kan er nu niet een aantal opwaarderen want dan zijn de budgettaire effecten groot. Anders moet ik rechten afpakken, maar dat ben ik niet van plan en dat is ook niet uw vraag.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Ik vind het belangrijk dat u hiermee rekening zult houden in het loopbaandebat. Daarom haal ik het hier ook aan. Men moet er van in den beginne rekening mee houden. Ik geef het voorbeeld van de discriminatie van mensen die lesgeven in het tso. Daar gaat het wel duidelijk over dezelfde vakken en dezelfde noemer. En toch is er een verschillende betaling. Dat is natuurlijk een anomalie, die vandaag onmogelijk nog kan worden verdedigd.

Voorzitter, minister, collega's, ik kijk uit naar het vervolg van dit verhaal.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Van Malderen aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over praktijkassistenten aan universiteiten – 1420 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Koen Daniëls aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de verloning van contractueel personeel aan de UGent en de taak van de regeringscommissarissen – 1758 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseeel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de aanvullende pensioenen voor contractuele personeelsleden aan de Universiteit Gent – 1794 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): Minister, mijn vraag dateert al van begin maart. Toen luidden in een opiniestuk in De Standaard een aantal praktijkassistenten van de UGent de alarmbel. Hun betoog kwam samengevat hierop neer. Praktijkassistenten worden in principe aangeworven om het universitaire onderwijs te ondersteunen. In de praktijk is dit ten dele verworpen tot een

nepstatuut waarbij mensen te maken krijgen met zeer beperkte en tijdelijke aanstellingen, die om de twee jaar vernieuwd moeten worden. De praktijk-assistenten bouwen een zeer beperkt statuut op en genieten zeer weinig sociale bescherming. We konden uit het opiniestuk ook afleiden dat er op een gegeven moment in het verleden beloften zijn gedaan om dat op te lossen. Maar dit zou een oplossing hebben ingehouden voor nog geen 20 procent van de doelgroep. De overige 80 procent zouden blijven hangen in een precair statuut, in een weinig aantrekkelijke aanstelling van maximaal 30 procent.

Wij vinden het belangrijk dat universiteiten blijven inzetten op een kwaliteitsvolle omkadering van studenten en op praktijkgericht onderwijs. Iedereen is het er wel over eens dat een degelijk sociaal statuut een voorwaarde is om kwaliteit in het personeelsbeleid en, afgeleid, in het universitair onderwijs binnen te brengen.

Minister, hoe reageert u op de opmerkingen van de praktijkassistenten? Erkent u het afglijden vanuit het initiële oogpunt richting een nepstatuut? De mensen die dit hebben aangekaart, zijn verbonden aan de UGent. Wat zijn de praktijken in het brede universitaire landschap in Vlaanderen? Hoe denkt u te kunnen tegemoetkomen aan de eisen van de praktijkassistenten? Kunt u hen garanties geven? Welke maatregelen acht u aangewezen om het sociaal statuut van de praktijkassistenten te verbeteren, zodat we die kwaliteitsvolle ondersteuning, waarover we het kamerbreed eens zijn, kunnen garanderen?

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Voorzitter, collega's, minister, in het Gentse studentenblad Schamper en de kranten van 28 en 29 maart 2015 werd bericht dat de UGent door de rechter in het ongelijk is gesteld inzake de toepassing van het arbeidsrecht op haar contractuele personeelsleden. Sinds 2003 zou – en ik gebruik het woord 'zou' – de UGent systematisch de arbeidswet overtreden hebben, waardoor volgens de berichten die wij hebben gekregen bijna 1700 personeelsleden gedupeerd zijn, voornamelijk bij het administratief en technisch personeel maar ook bij het wetenschappelijk personeel.

We moeten hier een onderscheid maken tussen tijdelijke aanstellingen en de verlenging van tijdelijke aanstellingen omdat het wetenschappelijk personeel afhankelijk is van externe financieringsbronnen. In het verleden is al gezegd dat dat gegeven een gerechtvaardigde grond kan zijn om tijdelijke statuten na elkaar te geven. Het ligt natuurlijk iets anders bij het administratief en technisch personeel, want daar is er een continuïteit van dienstverlening. Minister, kunt u in uw antwoord focussen op de manier waarop u dat onderscheid al dan niet ziet? Wat uiteraard geen afbreuk doet aan het feit dat die mensen tijdelijk zijn aangesteld.

Concreet ging de UGent naar verluidt op twee vlakken in de fout. Enerzijds voerde ze jarenlang een beleid waarbij arbeidscontracten van bepaalde duur – waarvan de opeenvolging normaal niet langer dan twee jaar mag duren – toch voor langere tijd werden verlengd of hernieuwd. Anderzijds, volgens het gevelde vonnis, discrimineert de UGent sinds 2003 tussen werknemers met een contract van bepaalde en onbepaalde duur, hetgeen aanzienlijke financiële gevolgen heeft op het vlak van pensioenen. Om deze anomalieën recht te zetten, zou er voor de UGent een bijkomende kost zijn van tussen 80 en 120 miljoen euro, afhankelijk van de bron. Op een persconferentie werd gezegd dat het minder of meer kon zijn, afhankelijk van de berekeningen en de nog lopende onderhandelingen.

In de taakomschrijving van de regeringscommissaris staat: "De commissaris van de Vlaamse Regering waakt erover dat het universiteitsbestuur geen enkele beslissing neemt die strijdig is met het bij of krachtens de wet of decreet bepaalde of die het financieel evenwicht van de instelling in gevaar brengt."

Gezien de grootte van het bedrag dat ermee gemoeid is, denk ik dat het evenwicht van de instelling in gevaar kan komen, toch als ik de reserves bekijk. De UGent heeft momenteel 87 miljoen euro aan liquide reserves. Als daar 80 of 120 miljoen euro vanaf gaat, is dat een stevige brok minder.

Ik denk aan de toekomst. Had dit voorkomen kunnen worden? Kan dit ook gebeuren bij andere instellingen? Die blijven op dit moment zeer stil, maar ik kan me niet inbeelden dat daar geen tijdelijke contracten bestaan bij het wetenschappelijk personeel.

Minister, kunt u deze informatie bevestigen, want het vonnis op zich is online niet te vinden, zowel inzake de overtredingen van de arbeidswet als inzake het bedrag dat nodig zou zijn om de inbreuken recht te zetten? Kunt u de informatie bevestigen betreffende eventuele inbreuken inzake het pensioen?

Heeft de regeringscommissaris in het verleden over de beleidsbeslissingen die aanleiding hebben gegeven tot de veroordelingen beroep ingediend bij de Vlaamse Regering? Indien ja, wanneer was dit en hoe heeft de Vlaamse Regering hierover geoordeeld? Indien niet, waarom niet?

Kan dit ook gebeuren in andere instellingen, aangezien administratief en technisch personeel (ATP) en wetenschappelijk personeel daar ook voorkomt, ook in tijdelijke contracten?

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel (Open Vld): Ik zal bondig zijn aangezien collega Daniëls de situatie zeer uitvoerig geschetst heeft.

Schamper kaart de ongelijke toepassing van de aanvullende pensioenrechten voor contractuele werknemers aan. De UGent zegt dat ze juridisch advies ingewonnen heeft en daar haar pensioenbeleid op gestoeld heeft. De onderhandelingen die nu lopen met betrekking tot de nieuwe pensioenregeling zouden klaarheid kunnen brengen. De realiteit is in ieder geval ingewikkelder dan het studentenblad doet vermoeden, zegt men.

Minister, moest de universiteit in een aanvullend pensioen voorzien voor contractuele personeelsleden? Hebt u zicht op alle elementen van het dossier? Acht u het mogelijk hierover duidelijkheid te scheppen? Klopt het dat een groot financieel probleem dreigt voor de UGent indien het vonnis bevestigd wordt? Hebt u hier zicht op?

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp.a): Ik sluit me aan bij de collega's.

Er is een controlesysteem. Hoe komt het dat zo'n systeem die schadelijke praktijken niet kan identificeren?

Ik ben blij met de nuance die de heer Daniëls heeft aangebracht. Die nuance had ik ook willen aanbrengen. Er zijn inderdaad twee soorten jobs: één job is inhoudelijk heel projectspecifiek, de andere jobs zijn administratief en over alle projecten gelijk. Dat is een verschil.

Minister, hebt u een oplossing voor het probleem van die band tussen de opeenvolgende en in de tijd beperkte projectfinanciering en de onvermijdelijk daarmee samengaan opeenvolgende contracten van bepaalde duur? Plant u initiatieven om daar wat meer duidelijkheid in te brengen?

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Hier wordt gesproken over verschillende dossiers. De heer Van Malderen heeft het over de praktijkassistenten, de andere collega's spreken over het contractueel personeel.

We hebben allemaal de kranten gelezen die verwijzen naar het studentenblad. De informatie die we daaruit krijgen, is niet eenduidig. Ik lees dat de regeringscommissaris zegt dat er geen enkele vorm van discriminatie is, anderen stellen dat dit wel het geval is.

Minister, ik weet het niet. Is de wetgeving, en de arbeidswetgeving in het bijzonder, al dan niet overtreden? Mocht dat het geval zijn – het is een vraag, ik ben er niet zeker van –, heeft de regeringscommissaris de regering daarvan dan in kennis gebracht?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, veel van deze vragen heb ik mezelf en mijn medewerkers ook gesteld in de voorbije weken.

Ik schets het kader waarin ik vandaag kan antwoorden. Mijn administratie heeft uiteraard naar aanleiding van de commotie de nodige informatie opgevraagd. De situatie is complexer. Bovendien, en dat is het enige voorbehoud dat ik in mijn antwoord wil maken, het gaat over een lopende rechtszaak en dat maakt de communicatie een beetje moeilijk. Ik zal dus verduidelijken waarover het gaat, zonder in detail te treden over individuele dossiers.

Er zijn twee aparte elementen: één, de regeling rond het aanvullend pensioen en twee, de opeenvolging van contracten van bepaalde duur. Ik begin met het eerste. In 2000, dat is vijftien jaar geleden, heeft de UGent een pensioenverzekeringsreglement goedgekeurd met de bedoeling voor de contractuele personeelsleden met een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur een aanvullend pensioen te financieren. Dit reglement werd toen ook goedgekeurd op het sectorcomité X dat toen nog bevoegd was voor de rijksuniversiteiten. Sinds 2007 zijn onze publieke instellingen autonoom en kunnen ze over deze materies zelf onderhandelen met de vertegenwoordigers van het personeel.

Een werkgever beslist dus momenteel vrij om al dan niet in een aanvullend pensioen te voorzien. De universiteit kan ook aanpassingen doen aan haar eigen reglement. Dat vereist evident voorafgaande onderhandelingen met de representatieve vakorganisaties. Sinds eind 2013 voert de UGent gesprekken met de vakorganisaties over een nieuw plan voor een aanvullend pensioen, waarbij ook de doelgroep zou worden gedefinieerd. De gesprekken zijn op dit moment nog niet afgesloten. Er is nog geen akkoord. Het is ook niet zo dat men daar nu plots over spreekt. Men is al sinds 2014 aan het kijken hoe het reglement moet worden gewijzigd.

Het tweede element betreft de opeenvolgende contracten van bepaalde duur en de eventuele automatische omzetting daarvan in een contract van onbepaalde duur. De wet voorziet in het principe dat opeenvolgende arbeidsovereenkomsten voor bepaalde duur met een totale duur van meer dan twee jaar automatisch worden beschouwd als een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde duur. Er zijn een aantal uitzonderingen mogelijk op dit principe. Bijvoorbeeld als de werkgever kan aantonen dat de opeenvolgende arbeidsovereenkomsten gerechtvaardigd waren wegens de aard van het werk, wegens een andere wettige reden, of bij vervangingsovereenkomsten voor een personeelslid in loopbaanonderbreking of deeltijds tijdskrediet.

Bij universiteiten is het niet ongebruikelijk dat personeelsleden onder die uitzonderingen vallen, omdat er bij onderzoek vaak gewerkt wordt met

projectfinanciering. Als de externe financiering tijdelijk is, dan aanvaardt de rechtspraak dat de arbeidsovereenkomsten ook tijdelijk zijn. Opeenvolgende arbeidsovereenkomsten voor bepaalde duur van meer dan twee jaar zijn niet ongewoon en wettelijk ook mogelijk. Het is niet omdat er zo'n situatie ontstaat, dat er meteen sprake is van misbruik. Het kan natuurlijk dat er onrechtmatig gebruik gemaakt wordt van opeenvolgende arbeidsovereenkomsten voor bepaalde duur, maar dit moet dan geval per geval beoordeeld worden door de arbeidsrechtbank. Het is dus niet zo dat de Gentse universiteit bewust de arbeidswet zou overtreden en daardoor onmiddellijk in financiële problemen terechtkomt.

Wel betekent zo'n oordeel van een arbeidsrechter bij de UGent dat het personeelslid in kwestie bij een omzetting naar onbepaalde duur toch binnen de toepassing van de huidige regeling voor het aanvullend pensioen valt, wat niet het geval was bij een contract van bepaalde duur. Dit betekent echter niet dat dit altijd en voor alle dossiers zo is. Het is die koppeling die in de media te automatisch is gesteld en heeft geleid tot de vermelding van de hallucinante bedragen van 70 tot 120 miljoen euro. Men is dus vertrokken van de veronderstelling dat alle contracten van bepaalde duur aan de universiteit onrechtmatig zouden zijn en dat dus al deze personeelsleden plotseling recht zouden hebben op de omzetting en de huidige pensioenregeling voor de contracten van onbepaalde duur. Dat klopt niet. De arbeidsrechtbank moet geval per geval beoordelen.

In het tussenvonnis dat aanleiding gaf voor het artikel van Schamper is er nog geen uitspraak gedaan over het schadebedrag. Bovendien is het slechts een vonnis in eerste aanleg en bestaat er ook nog de mogelijkheid om tegen het vonnis in beroep te gaan. Dit ene vonnis kan onmogelijk leiden tot de bedragen die genoemd zijn in de media. Het is niet uit te sluiten dat er nog gevallen zijn. Op 25 februari 2015 heeft het arbeidshof in Gent ook een positief arrest gevelde. De universiteit werd in dat geval in het gelijk gesteld.

Ik heb daarnet het kader geschetst. Er is de periode van twee jaar en de automatische omzetting. Ik heb ook aangegeven binnen welke context zo'n situatie kan ontstaan aan de universiteiten. Het is ook mogelijk dat er onrechtmatig gebruik is, maar dat moet door de arbeidsrechtbank worden beoordeeld. We kunnen niet zeggen dat het bij elk contract van bepaalde duur van meer dan twee jaar automatisch gaat om misbruik. Dat is niet zo. Er is dus ook een uitspraak van het arbeidshof in Gent die de universiteit in het gelijk stelt. Het zijn dus individuele dossiers en een uitspraak geldt niet voor alle situaties.

Op de persconferentie naar aanleiding van de berichten in de media heeft de rector van de UGent gezegd dat de universiteit niet wankelt. Ik heb geen aanwijzingen om aan deze uitspraak te twijfelen. Ik vind het wel zeer belangrijk dat de Vlaamse universiteiten op een zeer zorgvuldige wijze omgaan met tijdelijke contracten. Ze moeten dat zeer goed motiveren en er erg transparant over zijn. Zo kunnen ze vermijden dat ze plots tegen de muur lopen door een vonnis van de arbeidsrechtbank.

De regeringscommissaris bij de UGent heeft geen beroepen ingesteld tegen beleidsbeslissingen over de toekenning van een arbeidsovereenkomst voor bepaalde duur. Achteraf gezien, is het mogelijk dat de regeringscommissaris op die manier beslissingen in personeelsdossiers heeft laten passeren die na juridische betwisting tot een financiële meerkost voor de universiteit hebben geleid of nog kunnen leiden. Daarbij wil ik enkele kanttekeningen maken.

Het is een vaststelling dat hij niet heeft ingegrepen, maar uit mijn voorgaande uitleg blijkt dat opeenvolgende arbeidsovereenkomsten voor bepaalde duur niet per definitie onrechtmatig zijn. Daar zijn we het over eens. Het moet geval per

geval beoordeeld worden. In de rechtspraak zijn uitspraken te vinden die, afhankelijk van het concrete geval, zowel in de ene als in de andere zin oordelen. Het gaat bovendien om beslissingen over individuele personeelsdossiers waarvoor de regeringscommissaris voortgaat op de motivatie die hierover in de documenten voor het bestuurscollege opgenomen is en niet om het volledige personeelsdossier.

Zelfs als de regeringscommissaris een bepaalde beslissing laat passeren, valt het niet uit te sluiten dat een rechter daar anders over oordeelt. Het recht is immers geen exacte wetenschap. Het is dus niet correct om op basis van de verklaringen in de media meteen te zeggen dat de regeringscommissaris in de fout is gegaan. Ik vind het wel van belang – en dat geldt voor alle regeringscommissarissen die in het hoger onderwijs zijn aangesteld – dat ze leren uit uitspraken. Er mogen pertinente vragen worden gesteld als er over dergelijke dossiers wordt beslist. Het is goed dat onze regeringscommissarissen zorgvuldig en wakker zijn als dergelijke dossiers passeren. Nu zeggen dat er fouten zijn gemaakt, kunnen we niet.

Praktijkassistenten zijn een personeelscategorie die omschreven wordt in de Codex Hoger Onderwijs. Zij maken deel uit van het academisch personeel en zijn volgens de codex in hoofdzaak belast met praktijkgebonden onderwijs. Het betreft hier dus aanstellingen op basis van het personeelsstatuut uit de Codex Hoger Onderwijs en niet op basis van het gewone arbeidsrecht. In dat geval gaat de codex juridisch – dat weten jullie, *lex specialis* – boven de algemene wet.

Er was nog een vraag over het statuut. Of je nu ATP bent of academisch personeel (AP), het kan op allerhande personeel slaan met tijdelijke externe financiering. ATP kan bijvoorbeeld een laborant zijn, AP kan een doctorandus zijn. Het statuut op zich heeft niet noodzakelijk een relatie met contracten van bepaalde of onbepaalde duur. Dat geef ik mee ter aanvulling.

Bij Onderwijsdecreet XXIII van 19 juli 2013 is de regelgeving met betrekking tot het statuut van praktijkassistenten aangepast. De aanpassingen zijn er precies gekomen omdat er vanuit de universiteiten zelf gewezen werd op de nood om personeelsleden met onderwijsondersteunende taken via een benoeming of een contract voor onbepaalde duur een beter loopbaanperspectief en een degelijke pensioenopbouw te kunnen bieden. In feite is het statuut van praktijkassistent voor dergelijke personeelsleden niet zo geschikt.

De wijzigingen aan de regelgeving zijn het resultaat van een kritische reflectie van de regelgeving en van verschillende besprekingen binnen het Vlaams Onderhandelingscomité voor het hoger onderwijs met de universiteiten en de vakbonden. Met de wijzigingen is enerzijds het tijdelijke karakter van het statuut van praktijkassistent benadrukt. De codex vermeldt uitdrukkelijk dat zij worden aangesteld voor een periode van maximaal vijf jaar en dat enkel deeltijdse mandaten voor langere tijd vernieuwbaar zijn. Anderzijds kunnen de universiteiten de personeelsleden die zij voor langere tijd willen behouden een beter sociaal statuut geven door hen in een graad van het administratief en technisch personeel in te schalen.

De regelgeving is recent aangepast, net om tegemoet te komen aan de bekommernissen die leefden bij zowel de universiteiten (werkgevers) als de praktijkassistenten zelf (werknemers). De universiteiten moeten nu de gelegenheid krijgen om de nieuwe regelgeving te implementeren, altijd in overleg met de betrokken personeelsleden. Het protest van een aantal praktijkassistenten aan de UGent heeft minder te maken met het statuut op zich of met het herwerkte reglement van de universiteit, maar wel met de effecten daarvan bij de uitvoering binnen een aantal faculteiten. De UGent heeft intussen ook bevestigd dat ze werkt aan oplossingen en tot 2018 in overgangsmaatregelen voorziet. Ik heb momenteel geen weet van dezelfde problemen aan andere universiteiten.

De codex is aangepast en moet overal worden geïmplementeerd. De implementatie verloopt een beetje stroef, maar er moet in voldoende marge voor overgangsbepalingen worden voorzien. Ik heb geprobeerd om duiding te verschaffen in dit complexe dossier, waar de realiteit genuanceerder is dan de berichtgeving erover.

De voorzitter: De heer Van Malderen heeft het woord.

De heer Bart Van Malderen (sp.a): Ik zal het kort houden, want het antwoord op mijn vraag was beknopter in vergelijking met de antwoorden op de andere twee vragen. Dat is niet de verantwoordelijkheid van de minister, noch van de vraagsteller maar wel een gevolg van de koppeling van de vragen waar de heer De Meyer ook naar verwees.

Ik heb in mijn vraag impliciet verwezen naar OD XXIII. Het komt er inderdaad op neer dat de uitvoering van OD XXIII in de praktijk zou aantonen dat wat we geprobeerd hebben op te lossen, maar voor 20 procent van de betrokken personeelsleden een oplossing betekent. We moeten dat goed in het oog houden. Ik heb begrip voor overleg en voor overgangstermijnen, maar op een bepaald moment moet de kat wel muizen vangen. We zullen dan moeten bekijken of wat we in OD XXIII hebben geprobeerd het verhoopte resultaat oplevert. We moeten daar met de grootst mogelijke voorzichtigheid mee omspringen. Het klopt allicht dat – vanuit het proberen creatief om te springen met middelen om vragen te beantwoorden – er een verschuiving is geweest van het oorspronkelijke oogpunt van praktijkassistent naar een kader waarin mensen voor relatief lange termijn in een precair statuut aan de slag zijn. Ik vraag om dat te bewaken. Het zou inderdaad nuttig zijn te weten hoe het er in de andere universiteiten aan toegaat. U zegt dat u geen weet hebt van gelijkaardige problemen. Het zou voor ons bevrijdend zijn om daarover degelijke informatie te krijgen. U moet de uitvoering van nabij opvolgen om te kijken of het decreet zijn doel bereikt en er geen perverse effecten zijn.

Het doel daarvan is – en dat lijkt mij het belangrijkste – dat je in vergelijkbare situaties de mensen een gelijke behandeling geeft. Het kan niet zijn dat mensen op dezelfde stoel zitten en hetzelfde werk doen, maar dat de ene wel onder de uitvoering van OD XXIII valt en dus een beter statuut zal krijgen, en de andere in een vergelijkbare situatie om budgettaire of andere redenen niet. Ik denk dat dat de wortels voor een nieuw sociaal conflict in zich draagt. Ik denk dat iedereen dat wil vermijden.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat u de redenering hebt bevestigd die wij hier naar voren hebben gebracht over het verschil tussen ATP en wetenschappelijk personeel enerzijds, maar anderzijds ook vooral de belangrijke nuance over het geven van tijdelijke contracten na elkaar wegens externe financieringsbronnen of andere gewettigde redenen. Het is voor de instellingen een belangrijk signaal en het biedt zekerheid voor de personeelsleden. Dat lijkt mij cruciaal.

Ik heb verder nog een aantal vragen. Eerst en vooral wat betreft het aanvullend pensioen. U bent er verder niet op ingegaan, maar is het nu wel of niet zo dat contractuele personeelsleden, met een tijdelijk contract of één van onbepaalde duur, een ander aanvullend pensioen mogen hebben? Als dat zo is, hoe komt het dan dat er zo hard wordt gefocust op dat punt? Want als het geen probleem is om dat te doen, waarom is dat dan een van de punten die in het tussenvonnis naar boven zijn gekomen dat dit niet zou mogen?

Verder wil ik nog iets kwijt over de taak van de regeringscommissaris. Je kunt een regeringscommissaris in het jaar 2000 niet zeggen dat hij rekening moet

houden met een tussenvonnis dat in 2015 naar boven komt. Dat klopt absoluut. De vraag stelt zich wel of de regeringscommissarissen in de andere instellingen bekijken of zich daar hetzelfde voordoet. We moeten vermijden dat we het regelen voor mensen die individueel naar de rechtbank stappen, maar niet voor de anderen. Ik denk dat het goed zou zijn om de regeringscommissarissen de opdracht te geven na te gaan wat er aan de hand is in de andere instellingen.

Wat mijn vraag over het financieel evenwicht betreft, lijkt mij dat ook mede een taak te zijn van de regeringscommissaris. Het feit dat die niet op zijn achterste poten is gaan staan, geeft wel aan dat het in orde is en dat we niets moeten vrezen op dat vlak.

Ik heb nog één opmerking over uw tussenvoegsel over ATP en wetenschappelijk personeel. Het klopt inderdaad dat er in het statuut van het ATP allerlei functies kunnen worden ingevuld. Dat is inderdaad juist. Het is voornamelijk het wetenschappelijk personeel – en dat is toch de grootste groep bij externe financiering – dat projectmatig werkt. Het ATP is in vele instellingen toch meer zeker van zijn aanstelling. Er is een grotere continuïteit van dienst. U zegt dat dat gelijkaardig is, maar ik denk niet dat dat opgaat.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel (Open Vld): Minister, ik dank u voor uw uitvoerig antwoord en voor de nuance in dit debat. Ik denk dat het belangrijk was, want de berichten waren behoorlijk alarmerend en er was weinig technische verduidelijking.

We moeten met een beetje geduld afwachten hoe de verschillende zaken aflopen. Misschien hebt u daarover een idee. Het benieuwt mij in ieder geval te weten over hoeveel dossiers dat ongeveer zou gaan. Hebben we zicht op het tijdspad van de afhandeling van dit probleem? Wanneer zal er voldoende duidelijkheid zijn?

Uw opmerking over de regeringscommissarissen lijkt mij inderdaad correct. Ze kunnen niet elk individueel dossier onderzoeken, maar het is correct dat men uit alles lessen moeten trekken en de zaken aandachtig moet opvolgen. Ik zou graag weten of het ook zo verloopt aan de andere instellingen. Zijn er wezenlijke verschillen? Kunnen wij daaruit lessen trekken?

Ik zal het bij deze opmerkingen houden. Veel meer bijkomende vragen, behalve over het aantal dossiers en de omvang van het probleem, heb ik momenteel eigenlijk niet.

Ik kijk wel uit naar de afloop van de onderhandelingen met de vakbonden die nu blijkbaar toch al een eindje aanslepen. Dat doet mij vermoeden dat de kwestie om als instelling vrij een aanvullend pensioen te geven dan toch niet zo eenvoudig is.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer (CD&V): Minister, ik dank u voor uw genuanceerd antwoord. Ik heb geleerd dat wij voor een reeks aspecten het best eerst afwachten hoe het dossier verder evolueert en dat wij ons daarover pas als de gerechtelijke procedure achter de rug is een juist beeld kunnen vormen. Wordt vervolgd.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega's, ik dank u voor de aanvullende vragen en opmerkingen. Eén ding stelt mij alvast gerust: uit de teneur van uw aanvullende

vragen kan ik opmaken dat ik redelijk duidelijk ben geweest. Dat is een grote geruststelling, want het is geen gemakkelijk dossier.

Er is iets cruciaals dat ik in de verschillende opmerkingen heb gehoord. De kern van de zaak is inderdaad dat, als je een tijdelijk contract hebt of een contract van onbepaalde duur, daaraan een totaal andere pensioenregeling verbonden is. Dat is juist. Het is echter geen nieuwe pensioenregeling. Die is namelijk goedgekeurd in het jaar 2000. Ik daag u uit om de context te bekijken waarbinnen die regeling tot stand is gekomen. Die regeling bestaat in Gent, maar geldt niet voor alle Vlaamse universiteiten. Sinds 2007 zijn de universiteiten autonoom en kunnen ze een eigen regeling uitwerken. Ik heb begrepen dat men probeert dat meer te harmoniseren. Dat lijkt mij vrij logisch. Ik heb daaraan niets te zeggen. De universiteiten moeten dat zelf doen. De aanvullende pensioenregeling van 2000 bestaat vandaag nog altijd. Er bestaat dus inderdaad een vrij groot verschil tussen het ene en het andere.

Iemand vroeg hoeveel dergelijke zaken lopen. Ik heb daar geen zicht op. Ik zou bij onze universiteiten moeten opvragen of zij daarover op de raad van bestuur soms een overzicht geven. Ik ben daarvan niet op de hoogte. Ik kan eventueel proberen via de regeringscommissarissen te weten te komen hoeveel zulke zaken er zijn. Bij de arbeidsrechtbanken zijn er sowieso veel zaken. Hoeveel daarvan er over zulke dossiers gaan, weet ik niet. Vanuit mijn vorige leven weet ik dat die twee jaar voor heel wat spanning zorgt, niet alleen binnen onderwijs, maar in heel veel sectoren.

De heer Van Malderen is nu weg. Ik had het dus beter daarnet gezegd. Hij heeft inderdaad gelijk met zijn 20 procent. Ik zei het net nog aan mijn medewerker. Vroeger was er een tussenstatuut – was het werkleider? –, maar dat bestaat nu niet meer. Het is nu het een of het ander. Dat tussenniveau is weggevallen.

Wat OD XXIII betreft, is het voor mij cruciaal dat iedereen dat op een goede manier implementeert. Ik heb geleerd dat die implementatie niet overal optimaal verlopen is. Het wordt dus vervolgd. Ik vermoed dat het vonnis en het arrest publiek zijn en dat ik ze kan laten bezorgen. Ik zal het nog eens navragen, maar ik denk dat jullie het zonder probleem kunnen inkijken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Ann Brusseel aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de resultaten van het OESO-onderzoek over gendergelijkheid – 1442 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Jan Bertels aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over het wegwerken van genderstereotypering binnen opleidingen – 1470 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel (Open Vld): Op 5 maart publiceerde de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) een studie over gendergelijkheid, *The ABC of Gender Equality in Education*. Hiervoor analyseerde de OESO de PISA-resultaten (Programme for International Student Assessment) uit 2012. Daaruit bleek dat 14 procent van de jongens en 9 procent van de meisjes niet over de nodige lees-, wiskunde-, en wetenschapscompetenties beschikken. Ondanks de betere schoolresultaten van meisjes – meisjes lezen

meer, gaan liever naar school, besteden meer tijd aan hun huiswerk en behalen vaker een hoger onderwijsdiploma –, scoren meisjes in geen enkel land dat deelneemt aan de PISA-test beter dan jongens op wiskunde. Dat punt kwam daaruit duidelijk naar voren. Tussen de best presterende jongens en meisjes ligt gemiddeld een verschil van 19 punten.

De onderzoekers wijzen voor dit verschil naar het zelfvertrouwen van meisjes ten aanzien van wiskundige en wetenschappelijke problemen. Meisjes zouden door een gebrek aan zelfvertrouwen minder dan jongens in staat zijn, aldus de onderzoekers, om als een wetenschapper te denken.

Van de bestudeerde 15-jarige meisjes uit ons land voelt naar eigen zeggen 42,4 procent zich hulpeloos als ze algebra of meetkunde te zien krijgen, terwijl bijna een even grote groep aangeeft gewoon niet goed te zijn in wiskunde. Bij de jongens kampt slechts 26,7 procent van de 15-jarigen met dezelfde angsten, tenzij ze dat niet vertellen, maar dat is een ander genderissue.

Daar waar de jongens rond het OESO-gemiddelde scoren, tonen meisjes zich een stuk angstiger dan leeftijdsgenoten elders in de wereld. Enkel Franse en Italiaanse meisjes scoren slechter op dat specifiek punt. Het is vooral een perceptieprobleem en een gebrek aan zelfvertrouwen, want onze meisjes scoren beter op de vergelijkende PISA-test dan hun vrouwelijke leeftijdsgenoten uit de buurlanden. Het is eigenlijk best ingewikkeld.

Ook de resultaten voor meisjes en wetenschappen zijn in dat opzicht verontrustend. Daar waar 73 procent van de Duitse meisjes stelt dat ze wetenschap leren op school gemakkelijk vinden, ligt dat cijfer voor de Belgische meisjes met 33 procent sterk onder het OESO-gemiddelde van 43 procent. Hierdoor zijn meisjes ook ondervertegenwoordigd in de wiskundige en wetenschappelijke universitaire richtingen. Ik heb het dus niet over aso, maar over de universitaire richtingen, specifiek in de toegepaste wetenschappen waar die ondervertegenwoordiging zeer frappant is.

Om deze ongelijkheden uit de wereld te helpen, is zowel een rol voor de ouders als de school weggelegd. De OESO ziet niet direct een verklaring voor de grote vrees voor wiskunde bij de Belgische meisjes. Volgens Raymonda Verdyck, bestuurder van het GO!, zou het vooral een gevolg zijn van de organisatie van ons onderwijs en de heersende waardeschalen. Ook pedagoog Martin Valcke van de UGent wijst op het feit dat de rol van wiskunde – wiskunde als sterkste selectieve factor op school, zeker in het algemeen secundair onderwijs (aso) vanaf de tweede en derde graad – en de manier waarop wiskunde wordt aangebracht – zeer abstract en met weinig linken naar de realiteit – volgens hem moeten worden herbekeken.

In de Angelsaksische landen wordt wiskunde op een meer praktische manier aangebracht. Dat zou meisjes meer enthousiasmeren en ervoor zorgen dat ze niet afhaken en vaker voor een STEM-richting (Science, Technology, Engineering and Mathematics) kiezen.

Zoals we allen weten, is er een structureel tekort aan exacte wetenschappers en gekwalificeerde technici. Het STEM-actieplan wil hierin verandering brengen. Onze meisjes beschikken over de nodige capaciteiten – daaraan twijfelt niemand hier –, maar toch maken ze frappant andere keuzes, waardoor een reservoir aan talenten onderbenut blijft in ons onderwijslandschap, meer specifiek in het hoger onderwijs.

Minister, hoe evalueert u deze nieuwe resultaten uit het OESO-onderzoek in relatie met het STEM-actieplan?

Zullen er op basis van deze nieuwe resultaten andere accenten, bijkomende acties of andere denkpistes worden onderzocht om ervoor te zorgen dat meer meisjes kiezen voor STEM-richtingen?

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp-a): Gendergelijkheid in het onderwijs, genderstereotypering, is niet alleen een materie van problematiek voor vrouwen. Ook mannen mogen daarover dus het woord nemen. Het is namelijk toch een algemeen maatschappelijke uitdaging – dat zal de minister wel bevestigen – om daarin stappen voorwaarts te zetten.

Zoals mevrouw Brusseel al zei, heeft ook het Europees Parlement naar aanleiding van de Internationale Vrouwendag enkele cijfers naar voren gebracht betreffende het percentage vrouwen in een opleiding. Het gemiddelde aantal vrouwen in Europese onderwijsopleidingen was 79,1 procent. In de gezondheidszorg was dat 76 procent, terwijl het – daarover gaat het – in de wetenschappen 40,8 procent was en in de ingenieursopleidingen maar 26,6 procent.

Dit zijn Europese cijfers. Vanuit genderperspectief zijn die cijfers niet goed, maar toch zijn ze beter dan de Vlaamse cijfers ter zake. Dat is een spijtige vaststelling.

In Vlaanderen is 75,5 procent van de studenten in een lerarenopleiding vrouwelijk, maar in de zorgopleidingen – zonder afbreuk te willen doen aan de waarde van zorgopleidingen – is dat 82 procent. Voor de wetenschappen is het maar 29,5 procent en er zijn slechts 18,8 procent vrouwelijke studenten in de ingenieursopleidingen.

In een rapport van de Vlaamse Interuniversitaire Raad (VLIR) werd dit probleem al eens 'hardnekkig' genoemd. Er zijn in dit Vlaams Parlement al resoluties over goedgekeurd. Maar we moeten er toch iets aan doen. Gezien de inspanningen die Vlaanderen op andere beleidsdomeinen levert betreffende de gelijkheid tussen man en vrouw, is en blijft dit cijfer erg opvallend en alarmerend. Onderwijs is een van de weinige instrumenten die een overheid heeft om 'sociaal determinisme' tegen te gaan. Wanneer we vaststellen dat beroepsstereotypering zich dermate sterk in het onderwijs nestelt en blijft nestelen, vraagt dit om een reactie vanuit de overheid en het beleid.

Minister, uw beleidsnota beperkt zich in deze specifieke materie tot de genderverhoudingen binnen het onderwijzend personeel en de genderidentiteit. Wat is uw standpunt over een evenwichtige genderverhouding in deze specifieke opleidingen in het hoger onderwijs, ik bedoel dus niet het leerplichtonderwijs? Zult u specifieke beleidsinitiatieven nemen in deze materie?

De voorzitter: Mevrouw De Meulemeester heeft het woord.

Mevrouw Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Minister, ik wil mij even richten op de meer gevoelsmatige verschillen tussen jongens en meisjes, vooral in het lager en secundair onderwijs, en op welke gevolgen deze verschillen kunnen hebben op het vroegtijdige schoolverlaten. Al sinds de jaren negentig dalen wereldwijd de schoolprestaties van jongens in het secundair onderwijs. Ongeveer 11 procent van de Vlaamse jongens verliet in 2012 de school zonder diploma, bij de meisjes is dit net geen 8 procent.

Anne-Marie van Langen van het onderzoeksbureau ITS, verbonden aan de Radboud Universiteit Nijmegen, stelt dat risicogedrag bij de puberteit hoort, en dat dit nog steeds de grootste oorzaak is van slechte prestaties bij jongeren. Zij verrichtte onderzoek naar de sekseverschillen in het onderwijs. Zij stelt dat de beleving van de puberteit een belangrijke rol speelt. Van Langen vindt daarom dat voldoende afwisseling in de leerstijl belangrijk is, zodat iedere jongere meer zin krijgt in de school en opnieuw gemotiveerd raakt. Dit moet zich niet per se richten op jongens of meisjes apart. Ook zou er een verschil bestaan in de taalbeleving van jongens en meisjes. Dit verschil wordt nog versterkt door een verschil in taaluiting bij vrouwelijke en mannelijke leerkrachten. Hoewel we ons

uiteraard niet moeten blindstaren op deze verschillen, zouden leerkrachten zich hiervan wel bewust moeten zijn.

Minister, kunt u deze informatie bevestigen? Ervaart u in uw beleid dat er een groot verschil is tussen de schoolprestaties van meisjes en jongens en de hierbij horende ongekwalificeerde uitstroom? Zult u hierop inspelen in uw actieplan Leerrecht?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Ik antwoord meteen op de laatste vraag: ja, ik zal daar zeker op inspelen! Ik heb dat actieplan Leerrecht nu niet mee. Er is vandaag al een zeer gevulde agenda, en het is ook nog niet helemaal klaar.

De vragen van mevrouw Brusseel gaan vooral over de genderproblematiek binnen de STEM-studierichtingen. Dat is zeer interessant. De vragen van de heer Bertels, die uiteraard ook zeer interessant zijn, peilen veeleer naar de problematiek in meerdere studierichtingen. Ik zal vertrekken vanuit de globale problematiek en dan inzoomen op een aantal aspecten van STEM.

Met het statistische jaarboek van het Ministerie van Onderwijs en Vorming kunnen we de vinger aan de pols houden voor wat betreft de studentenpopulatie voor elke studierichting. Hierin stellen we vast dat die segregatie, de genderspecifieke studietrajecten, niet pas in het hoger onderwijs beginnen. We weten uit onderzoek dat de onderwijsvorm in het secundair onderwijs samenhangt met sociale achtergrond. Dat werkt, in combinatie met het aanbod, zeer vaak gendertypische studierichtingen in de hand, zeker in het huidige technisch en beroepsonderwijs.

Vorige week heb ik resultaten gebracht over STEM in aso-richtingen. De verdeling over jongens en meisjes is zeer goed. In het technisch onderwijs is het al wat minder, 16 procent meisjes, denk ik, en in het beroepsonderwijs zijn er maar 4 procent meisjes in STEM-richtingen. Mijn logische reflex was: ik moet vragen wie die lijst met STEM-richtingen heeft gedefinieerd. Als het alleen maar om auto's en carrosserie gaat... In zorg-STEM is het beter. Moeten we die lijst actualiseren? Die keuzes zijn zeer geslachtelijk bepaald. Het zou mij niet mogen verrassen, maar het verrast mij wel nog. 4 procent meisjes in het bso is veel te weinig. Die lijst, die bepaalt wat STEM-richtingen precies zijn, is niet met de natte vinger opgemaakt, maar wel door een instituut. Ik zal er deze namiddag ook op terugkomen. We moeten bij de modernisering van het secundair onderwijs en het herbekijken van de studiegebieden echt aandacht hebben voor hoe we clusteren en voor het genderneutraal maken van de naamgeving van de richtingen. We moeten ze niet op maat van jongens of meisjes definiëren.

Het is een situatie die ik zeker betreur. Ik heb geprobeerd om dat duidelijk te maken. Vergelijkende studies van de Europese Unie en van andere gezaghebbende instanties als de VN en de OESO zijn hiervoor een ruggensteun. We moeten eraan werken.

De doelstellingen van het STEM-actieplan kunnen maar worden gerealiseerd als we de STEM-vijver vergroten. Daarbij vormt de doelgroep van de meisjes een permanent aandachtspunt want zij zijn inderdaad nog steeds ondervertegenwoordigd in de finale uitstroom. De tendens met betrekking tot meisjes kunnen we aflezen uit de STEM-monitor 2015. Daarin zien we een aantal positieve evoluties. Dit moeten we dus een beetje nuanceren.

Algemeen stellen we vast dat het aandeel meisjes dat instroomt in STEM-richtingen in de tweede en derde graad toeneemt. Zo is het percentage meisjes dat instroomt in aso derde graad gestegen van 47 procent in 2010-2011 naar

bijna 49 procent in 2013-2014. Ook in de derde graad tso en bso neemt het aandeel van de meisjes toe, maar het is nog veel te weinig. Het percentage meisjes dat met een STEM-studiebewijs uit het secundair onderwijs uitstroomt, schommelt rond de 30 procent, alles door elkaar. Ook in het hoger onderwijs neemt het aandeel meisjes in STEM toe zowel qua instroom in de professionele als in de academische bachelors. Globaal resulteert dit al in een toename van het aandeel vrouwelijke STEM-studiebewijzen, tot 30,7 procent op het eind van vorig schooljaar.

Wat betreft de masters hebben we al onze doelstelling van één derde meisjes behaald. Voor de academische bachelors is het al een stuk beter dan bij de professionele. Het STEM-actieplan heeft dus wel degelijk effect. Het is zeer goed dat het er gekomen is. Er zijn positieve evoluties, maar er zijn ook nog pijnpunten.

Een van de aandachtspunten is de aanwezigheid van meisjes in tso- en bso-STEM-richtingen. Daar is hun aandeel, in tegenstelling tot het aso, ondermaats.

Ik wil hier ook onderstrepen dat in de globale PISA-scores voor wetenschappelijke en wiskundige geletterdheid de Vlaamse jongens en meisjes ruim boven het OESO-gemiddelde scoren. In Vlaanderen is de gemiddelde score voor wiskundige geletterdheid gemiddeld 531, meisjes 525 en jongens 537; het OESO-gemiddelde is hier 494. Voor de wetenschappelijke geletterdheid scoort Vlaanderen 518. De meisjes zitten daar op 516 en de jongens op 520. Het OESO-cijfer is hier 501. Ik ga even kort door de bocht en stel vast dat er enkel voor de wiskundige geletterdheid nog een significant betere score is voor jongens, maar in vergelijking met 2009 is het verschil wel substantieel afgenomen.

We werken permanent, samen met de STEM-partnerdepartementen van Economie, Wetenschap en Innovatie (EWI) en Werk en Sociale Economie (WSE), om de randvoorwaarden van de positieve tendens, die dus al zichtbaar is, verder te realiseren. Ik verwijs hierbij in het bijzonder naar de grote interesse van meisjes om deel te nemen aan buitenschoolse activiteiten in het kader van de STEM-academies, zoals de techniekclubs en de Coderdojo's. Daar is geen substantieel grotere participatie van jongens dan van meisjes. Meisjes komen daar met evenveel interesse en enthousiasme naartoe.

Ons departement, dat overigens heeft meegewerkt aan de totstandkoming van die nieuwe OESO-studie, neemt de bevindingen eruit mee naar de STEM-stuurgroep. Zeer binnenkort zit het STEM-platform samen met een aantal externe partners uit sectoren en bedrijven om afspraken te maken tot 2020 over prioritaire acties ter uitvoering van het STEM-actieplan. Dit moet leiden tot een actualisering van de STEM-strategie. De aandacht voor meisjes zal daar zonder twijfel ook opnieuw aan de orde komen. Hopelijk kunnen we ook enkele structurele afspraken maken, die meer impact hebben dan individuele projecten.

Niet alleen aandacht voor meisjes is belangrijk binnen de STEM-strategie maar ook aandacht voor SES-indicatoren (sociaal-economische status). We zijn hier veel over meisjes bezig, maar die SES baart mij minstens evenveel zorgen, of ik ben er dan toch minstens even gevoelig voor. De combinatie van meisje-zijn met SES-criteria levert nog slechtere resultaten op.

Hierbij is samenwerking tussen onderwijs en industrie ook belangrijk, zeker om positieve rolmodellen te promoten. Daarnet zei ik dat ook de modernisering van het secundair onderwijs hierin een rol moet spelen omdat we het studieaanbod kritisch onder de loep moeten nemen. Ook het debat over de herziening van de eindtermen zal daarin meehelpen.

Deze namiddag is er nog een vraag van mevrouw Meuleman over STEM in de eerste graad. Ik zal er dan dieper op ingaan.

Om de instroom in de zorgopleidingen op alle niveaus aan te pakken, heb ik in mijn beleidsnota verwezen naar het overleg met mijn collega bevoegd voor Welzijn. Een positief imago van het beroep is uiteraard een basisvoorwaarde om jongeren voor dit beroep te laten kiezen. De loopbaanmogelijkheden, verloning, enzovoort zijn factoren die een rol spelen bij de studie- en beroepskeuze van jongeren. Mijnheer Bertels, in onze STEM-monitor gaat het ook over zorg-STEM: jongeren die kiezen voor een zorgopleiding.

Er zijn al heel wat inspanningen geleverd om het imago en de bekendheid van zorgberoepen te stimuleren. Zo is er de campagne www.ikgaervoor.be in het kader van het actieplan 'Werk maken van werk in de zorgsector'. Door extra aandacht aan zorggerelateerde onderwerpen in een vroeg stadium ontstaat er meer interesse voor deze studierichting. Het actieplan biedt hier een kapstok voor een positieve campagne.

Van de onderwijsopleidingen weten we dat een complex samenspel van factoren maakt dat mannen nog steeds minder geneigd zijn om voor het onderwijs te kiezen.

Een aantal factoren speelt hierbij een rol: de status van de opleiding en het beroep, dat nemen we mee in ons beleid rond de lerarenopleiding. Dat is opgedeeld in vier werven: de toelatingsproef, de hervorming, de hertekening van het landschap en de ondersteuning van de lerarenopleidingen. Elk van deze werven zal afzonderlijk worden aangepakt, maar zonder het geheel en de interactie tussen de werven uit het oog te verliezen.

Verder is een doordachte communicatiestrategie de basis voor een versterking van de mannelijke en diverse instroom in de lerarenopleiding. Hoe ouder de leerlingen, hoe meer mannen er lesgeven, met een maximum aan de universiteit en hogeschool en een minimum bij de kleuters. Bij de professoren is het helemaal omgekeerd. De curve van de leerlijn van jongeren tegenover de leerkrachten loopt helemaal van de ene kant naar de andere. We moeten dat proberen meer naar het midden te brengen.

Tot slot verwijs ik naar mijn antwoord op schriftelijke vraag 164 van mevrouw de Bethune over de inspanningen met betrekking tot studie- en beroepskeuze. Het zijn enkele bladzijden, het is nuttig om mee te nemen.

De STEM-monitor kunt u raadplegen of ik laat hem bij het antwoord voegen.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel (Open Vld): Minister, ik ben zeer blij dat u mijn bezorgdheid deelt, namelijk de bezorgdheid voor meer leerlingen in STEM-richtingen en voor gendergelijkheid in die richtingen.

Ik zal er in het vervolg op letten om een beter onderscheid te maken tussen de Vlaamse en de Belgische cijfers van de OESO. De Vlaamse cijfers zijn relevant voor ons, de Belgische een beetje minder. *(Opmerkingen van minister Hilde Crevits)*

Ik ben uiteraard tevreden met de positieve evoluties. Ik ben blij dat de projecten zoals de STEM- en de techniekacademies een groot succes kennen bij meisjes. Dat steekt ons een hart onder de riem.

In het tso en bso moet het probleem van de genderstereotiepe studiekeuze worden aangepakt. Ik vind dat iemand omwille van talent en passie naar een bepaalde studie moet gaan en niet omwille van verwachtingen bij familie en sociale omgeving. Vooral meisjes verdienen meer steun als ze een atypische keuze maken. We hebben op dat punt nog genoeg werk qua sensibilisering.

Ik hoor het u graag zeggen: dat we moeten gaan naar structurele ingrepen om van STEM meer een succesverhaal te maken in plaats van te focussen op projectwerking, ook al zijn die projecten zoals Coderdojo zeer succesvol. We moeten nog wat meer promotie maken. De industrie kan daarin een rol spelen: essenscia heeft bijvoorbeeld binnenkort een activiteit in Technopolis rond de promotie van chemie. Het kan voor ons interessant zijn om daar een kijkje te gaan nemen.

Op termijn zie ik wel de noodzaak om in de lerarenopleiding meer aandacht te besteden aan wetenschappen en aan STEM in het algemeen, zeker wat de lagere school betreft. We kunnen het best kinderen dan al warm maken voor STEM.

Mijn fractie is eveneens zeer aandachtig voor de studiekeuze van kinderen met een SES-problematiek. We moeten erop toezien dat de STEM-studierichtingen voor leerlingen uit armere gezinnen geen meerkost meebrengen zodat ze geen drempel hebben omdat er moet worden betaald voor didactisch materiaal en dergelijke. Daarvoor moeten we waakzaam blijven.

Ik heb een aantal punten mooi kunnen bespreken met u. Ik kijk uit naar de bevindingen van het STEM-platform dat binnenkort weer samenkomt.

Zoals de heer Bertels ook zei, moeten we naar de lerarenopleiding kijken en naar de promotie van bepaalde studierichtingen in het hoger onderwijs. Ik wou met mijn vraag, mijnheer Bertels, naar alle studieniveaus verwijzen, zowel naar het secundair als naar het hoger onderwijs. Er zijn op alle niveaus zaken voor verbetering vatbaar.

De voorzitter: De heer Bertels heeft het woord.

De heer Jan Bertels (sp-a): Minister, ik ben voornamelijk verheugd dat u de problematiek onderkent, wat geen verrassing is. Ik ben blij dat u een aantal initiatieven, meen ik toch begrepen te hebben, ook uit de reactie van mevrouw Brusseel, zoals de STEM-academie en het STEM-platform, een meer structurele basis wilt geven om nog betere vooruitgang te boeken. Want zoals u zelf gezegd hebt – u hebt het woord gendersegregatie gebruikt –, start die ontwikkeling inderdaad vroeg en moeten we daar al vroeg iets aan doen, voornamelijk in het tso en bso.

Uit de cijfers van het evaluatierapport van het aanmoedigingsfonds van de Katholieke Hogeschool Kempen blijkt dat er problemen blijven bestaan aan de hogere onderwijsinstellingen. De oorzaken van die problemen starten al heel vroeg. De individuele actieplannen inzake gendergelijkheid van de hoger-onderwijsinstellingen – zoals de Katholieke Hogeschool Kempen, de UGent, de Katholieke Hogeschool Leuven of Hoger Onderwijs West – zijn allemaal afgerond. Ze constateren dat het moeilijk ligt omdat het probleem al vroeger wordt veroorzaakt. Daar heeft de Vlaamse overheid nog een taak liggen. Er vallen nog pijnpunten weg te werken. Ik ben blij dat u dat wilt meenemen. Ik hoop dat we wat vooruitgang boeken inzake de modernisering van het secundair onderwijs. We moeten stappen vooruit zetten in deze specifieke materie.

Ik heb een bijkomende vraag. Er is gewezen op de verschillen qua wiskundige geletterdheid. U weet wellicht beter dan ik dat de slaagcijfers voor wiskunde een goede voorspellingsfactor zijn voor de resultaten in de technische richtingen in het hoger onderwijs. Hebt u slaagcijfers met betrekking tot gender? Kan ik – en de commissie uiteraard – die ter beschikking krijgen?

De voorzitter: Mevrouw De Meulemeester heeft het woord.

Mevrouw Ingeborg De Meulemeester (N-VA): Minister, mijn stokpaardje is ondertussen uw leerrechtplan. Wanneer zult u dat publiceren?

Minister Hilde Crevits: Ik denk dat het momenteel bij de STEM-monitor zit.

Collega's, mijnheer Bertels, u kunt die gegevens zelf ook opzoeken.

Maar hier heb ik het aantal STEM-studiebewijzen gevonden. Het aantal STEM-studiebewijzen of diploma's in het hoger onderwijs staat nu op 30,68 procent, in de zorg-STEM is dat 74 procent. Alles bij elkaar zorgen de vrouwen voor een kwart van de STEM-diploma's. Bij de professionele bachelors is dat 21,92 procent, bij de academische 28,01 procent. Dat is een significante stijging. Bij de masters zitten we aan 28,5 procent. Voor de instroom bij de masters zitten we al op een derde. De STEM-diploma's stijgen en dat is goed. De instroom is ook goed. Bekijkt u zelf maar eens het rapport.

De heer Jan Bertels (sp.a): Ik was wellicht niet helemaal duidelijk in mijn bijkomende vraag. De cijfers van de diploma's en de uitstroom kennen we. Ik wou weten of u cijfers hebt over het studierendement.

Minister Hilde Crevits: Als de uitstroom stijgt, is het rendement logischerwijze ook goed. Ik moet dat bekijken. Meisjes participeren sowieso goed in het hoger onderwijs en zeker in het STEM-onderwijs. Het rendement is goed, zeer goed zelfs. Hoe academischer, hoe meer ze de keuze maken. In het hoger onderwijs is het grote pijnpunt beroepsonderwijs en meisjes.

Ik ben gevoelig voor uw opmerkingen over de uitgaven. Technisch is het beter. Als we SES en meisjes daaraan toevoegen... we moeten dat meenemen.

In het hoger onderwijs zijn de resultaten zeer goed. Kijk naar de geneeskunde, al is dat geen STEM, dat is zorg-STEM.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Vera Jans aan Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, over de uitdagingen waar het onderwijs in Limburg voor staat – 1448 (2014-2015)

Voorzitter: mevrouw Kathleen Helsen

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans (CD&V): Minister, er zijn bijzondere uitdagingen in Limburg, onder meer op het vlak van onderwijs, dat is geen nieuws. In het Strategisch Actieplan voor Limburg in het Kwadraat (SALK) dat werd opgemaakt naar aanleiding van de sluiting van Ford, kreeg onderwijs al een heel sterk project toebedeeld, namelijk de T2-campus (technologie en talent) in Genk. Naast de Vlaamse SALK-middelen zijn er ook nog provinciale onderwijsmiddelen in dit kader gepland. Dat is net omdat wij geloven dat we met een sterk onderwijs kunnen inspelen op de specifieke socio-economische uitdagingen die in onze regio groot zijn.

Dat is nodig, we blijven geconfronteerd met cijfers en indicatoren die de bezorgdheid over het onderwijs bevestigen. Het aantal kansarme geboorten is hoger dan in de rest van Vlaanderen. In de mijn gemeenten die toch een heel gebied en heel wat inwoners bestrijken, ligt dat verontrustend hoog. Het Vlaams gemiddelde is bijvoorbeeld 10 procent, in de mijn gemeenten zijn er gemeenten met 27 procent aan kansarme geboorten. Bij kleuterparticipatie en taalachterstand zien we dezelfde tendens. Idem voor de cijfers van het zittenblijven, de zogenaamde schoolse vertraging.

En we zien het zeker bij de jongeren die zonder enige kwalificatie het onderwijs de rug toekeren, de niet-gekwalificeerde uitstroom dus. Daar zitten we sowieso

globaal boven de Vlaamse cijfers, maar er zijn ook ernstige uitschieters. In 2013 werd er weer een flinke stijging genoteerd.

De cijfers van de jeugdwerkloosheid, want het hangt allemaal aan elkaar vast, zijn zonder meer verontrustend. Vele mijngemeenten hebben een hoge jeugdwerkloosheid: één op de vier jongeren is niet uitzonderlijk. Ook de doorstroom naar het hoger onderwijs en de uiteindelijke groep met een diploma hoger onderwijs liggen beduidend lager.

Deze cijfers en bevindingen samen met de gegevens van de SALK-meting van oktober 2014 en de unanieme conclusie van het ondernemersplatform van oktober jongstleden hebben de aandacht versterkt voor het onderwijs in onze provincie, en meer bepaald de gekende problemen in de gekende gebieden. De ambitie is nu bij velen aanwezig, net als het inzicht van de noodzaak, om de krachten te bundelen, om het onderwijs in onze provincie op korte termijn te versterken en op een hoger niveau te tillen.

Minister, we kennen de cijfers en de situatie. Er is een sterk draagvlak. Bovendien komen er enkele positieve onderwijsontwikkelingen aan die echt kansen geven, zoals de hervorming van het secundair onderwijs en de vele plannen voor het duaal leren. Het lijkt me het juiste moment om de krachten te bundelen.

Minister, hebt u initiatieven genomen of gepland om – weliswaar samen met de provinciale actoren – een aantal belangrijke uitdagingen voor het onderwijs in Limburg aan te gaan? Zo ja, ziet u dat eerder algemeen met een brede aanpak of wilt u eerder specifiek rond bepaalde thema's of regio's werken? Minister, als u mijn bekommernis deelt, wil ik u vragen hoe u dit vanuit uw functie en positie kunt aanpakken, samen met de provinciale actoren.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw Jans, in het SALK wordt duidelijk gesteld dat er nood is aan een apart plan voor de versterking van het onderwijs in Limburg, naar aanleiding van een aantal vrij verontrustende cijfers op het vlak van onderwijs en arbeidsmarkt in Limburg. De jeugdwerkloosheid ligt bijvoorbeeld 3 procent hoger dan in Vlaanderen, de doorstroming naar het hoger onderwijs is 39 procent voor Limburg tegenover 44 procent voor Vlaanderen. Dat is een stuk minder. Als we die cijfers bekijken, denk ik dat er redenen te over zijn om samen met het Limburgse onderwijs, de netten, de arbeidsmarktactoren en de beleidsverantwoordelijken in Limburg en Vlaanderen de problemen in het onderwijs daar aan te pakken.

Dat willen we doen via een Limburgs onderwijsplatform, waarbij iedereen aan tafel zit om een actieplan voor te bereiden. We hebben een aantal doelstellingen: één, het wegwerken van de onderwijs- en taalachterstand in het kleuter-, lager en secundair onderwijs; twee, het verbeteren van de overgang tussen basis en secundair onderwijs; drie, de modernisering van het secundair onderwijs; vier, het verhogen van de doorstromings- en succesratio van leerlingen in het hoger onderwijs en vijf, een lokaal aanklampend beleid. De doelstellingen passen duidelijk in een breder Vlaams beleid dat via grote beleidsthema's ook al in andere provincies aan bod komt.

Mevrouw Jans, wel nog een aandachtspunt is hoe de Limburgse actoren meewerken. Mijn administratie en kabinet hebben een plan van aanpak voorbereid en voorgesteld aan de provinciegouverneur de heer Reynders, de Limburgse gedeputeerde voor Onderwijs, Vorming en Educatie de heer Peuskens, en andere vertegenwoordigers van de provincie Limburg. We wachten nu op een reactie. Ik ben in blijde verwachting, om daar aan de slag te kunnen gaan. Er is eendracht

nodig op het veld. Daar is nog wat werk aan de winkel. Het actieplan moet er komen, maar het moet wel volledig gedragen zijn in Limburg, natuurlijk.

De voorzitter: Mevrouw Jans heeft het woord.

Mevrouw Vera Jans (CD&V): Bedankt, minister, voor uw zeer duidelijk antwoord. Ik ben vooral blij dat we het debat niet moeten aangaan of de situatie erg genoeg is en of we iets moeten doen. Het SALK toont inderdaad de noodzaak aan om in te zetten op het onderwijs. U bevestigt dat. U geeft ook cijfers die steeds terugkomen, en waarop we moeten inzetten.

Ik ben ook blij te horen dat er al heel duidelijke doelstellingen zijn afgesproken waaraan we kunnen werken en dat u vanuit het Vlaams beleid de grote lijnen als kader wilt gebruiken voor dat provinciaal plan. U hebt een plan van aanpak voorgesteld. Ik begrijp dat de bal in het kamp ligt van de Limburgse actoren, wie het ook mogen wezen. Het moet vooral breed gedragen zijn, door de onderwijsactoren en de arbeidsmarkt.

Ik wil samen met u de krachten bundelen, en met vele anderen, merk ik vandaag, om ervoor te zorgen dat er geen getalm is maar dat er tot actie wordt overgegaan. In dat kader is het zeer goed om weten dat de steun en de stimulansen van de Vlaamse overheid aanwezig zijn. Daar wil ik u voor danken.

De voorzitter: De heer Daniëls heeft het woord.

De heer Koen Daniëls (N-VA): Collega's, ik vind het op zich een interessante vraag, maar ik vraag me ook af of er nog andere gebieden en regio's zijn met gelijkaardige of andere regiogebonden zaken. Ik kwam tot de conclusie dat we heel recent hebben vastgesteld dat we in Brussel heel weinig aanbod bso en tso hebben. In Antwerpen hebben we ook een problematiek van het Nederlands, zoals mevrouw Jans beschrijft. Op sommige plaatsen moeten mensen verre afstanden afleggen om bepaalde opleidingen te kunnen volgen, in het secundair onderwijs.

Het is geen kritiek op de vraag, ik wil de problematiek in Limburg ook zeker niet miskennen. Ik wil een beetje waarschuwen. We moeten ervoor opletten dat we niet vanuit Vlaanderen per afgebakende deelregio andere onderwijsplannen, -structuren en -doelen opstellen. Ik geef het voorbeeld van het Nederlands, waarnaar mevrouw Jans heeft verwezen. In Onderwijsdecreet XXIV hebben we de taalbaden Nederlands en de taalscreenings ingeschreven. Hoeveel scholen in Limburg richten op dit moment een taalbad Nederlands in? Dat kunnen ze al. De regelgeving is er volledig. Ik heb er recent nog een schriftelijke vraag over gesteld. Die data worden blijkbaar niet bijgehouden. Ook dat is interessant om eens na te gaan: op welke manier maken de scholen die keuzes al?

Ik wil de vraag geen onrecht aandoen. Maar ik verwijs er lokaal ook vaak naar dat je er al dingen aan kunt doen. Als er te weinig bso- en tso-scholen zijn in Brussel, kan ik de minister vragen of zij die scholen wil bouwen in Brussel. Allicht wil ze dat wel. Als ze geld krijgt, bouwt ze ze morgen en vindt ze wel een inrichtende macht die ze wel uitbaten. Het is toch een voetnoot die ik bij de vraag wil plaatsen.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Daniëls, ik had die opmerking verwacht. Ik zag plots ook uw wenkbrouwen omhoog gaan. Nu, het is specifiek opgenomen in het SALK. Ik voer dat zeer loyaal uit.

In de provincie is door bepaalde sluitingen van bedrijven de globale problematiek zeer groot. Voor mij was het zeer verrassend hoe weinig jongeren uit Limburg

verhoudingsgewijs hoger onderwijs volgen. Je zou kunnen zeggen dat er onvoldoende aanbod is, maar in West-Vlaanderen is het helemaal niet zo. Er zijn omgevingspecifieke factoren die ertoe leiden dat er nood is aan een platform.

De provincie wil er zelf een pak middelen in stoppen. Ik vind het van belang dat al die middelen het Vlaamse onderwijsbeleid tout court schragen. We streven gezamenlijke doelstellingen na. Ik handel niet vanuit de zorg dat we speciale zaken moeten doen voor Limburg. Ik vertrek van het omgekeerde: de middelen die worden ingezet, moeten het totale onderwijs sterker maken. Ik wil ook vermijden dat we in verspreide slagorde gaan werken.

Daarom heb ik een basisnota gemaakt. Dat is ook een van de acties die ik moet uitvoeren. Dat de reacties nog niet zo snel binnenkomen, toont aan dat men op het veld nog niet tot eensgezindheid is gekomen. Dat is cruciaal voor mij, want het is in het belang van de jongeren die schoollopen. Ik respecteer uw opmerking, maar ik bekijk het op een andere manier. Mocht er geen globale Limburgse problematiek geweest zijn, zouden we het SALK niet hebben gemaakt, waarin ook nuttige dingen staan in verband met openbare werken en andere.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.